

EXPUNERE DE MOTIVE

Necesitatea modificării **Legii nr. 64/1991** este determinată, în principal, de adaptarea prevederilor legale în domeniu la noile imperative ale dezvoltării științifice și tehnologice la nivel mondial, prin atenția deosebită și facilitățile acordate inventatorilor, ca și de anunțata politică a Guvernului de relaxare fiscală și de stimulare a acelor categorii profesionale care sunt responsabile de progresul economic al României.

În acest sens, cu prilejul **Zilei Mondiale a Proprietății Intellectuale** din acest an, **premierul Adrian Năstase** afirma că: *“Valoarea proprietății intelectuale este un fapt de necontestat. Capitalul reprezentat de creativitatea umană este unul dintre cele mai importante motoare de progres ale societății noastre”*. Ori în condițiile în care - potrivit statisticilor recente - un sfert din volumul total al schimburilor comerciale pe plan mondial este reprezentat de invenții și design - se justifică scutirea de impozit a veniturilor inventatorilor obținute de pe urma aplicării brevetelor lor, atât pentru dezvoltarea economică a României, cât și pentru prestigiul ei internațional în domeniul științific și tehnologic. Trebuie menționat în acest sens că inventatorii români au câștigat – dintre concurenții a 44 de țări - 67 de medalii la Salonul Internațional al Invențiilor, Tehnicilor și Produselor Noi de la Geneva care a avut loc în aprilie 2001 și Marele Premiu al juriului la Salonul Mondial al Inovațiilor, Cercetării și Noilor Tehnologii din noiembrie 2001, de la Bruxelles - unde toți cei 129 de inventatori participanți au obținut medalii (68 de aur, 45 de argint și 16 de bronz!), România ocupând locul I pe națiuni. Această performanță demnă de Guinness Book of Records a și constituit cauza pentru acordarea celei mai înalte distincții în domeniul invenției primite vreodată de țara noastră. Dacă după succesul obținut în primăvara lui 2001, la Geneva, inventatorii au fost premiați simbolic cu câteva zeci de milioane de lei, după recordul și clasarea pe locul I pe națiuni nu au primit decât diplome și strângeri de mână, în condițiile în care bugetul afectat cercetării de Ministerul Educației și Cercetării nu reușește să ajungă și pentru sprijinirea inventatorilor – acesta fiind de 1993 miliarde lei în 2001 și, respectiv, de 2137 miliarde în 2002. Cu toate aceste condiții improprii, *indicele de creativitate* – determinat prin numărul de cereri de brevet de invenție la 100.000 de locuitori – este de 6,1 pentru România, ceea ce face ca țara noastră să depășească țări din regiune ca Cehia, Grecia, Bulgaria, Slovacia, Turcia, fiind întrecută în Europa de Est doar de Ungaria și Polonia.

Această propunere legislativă are în vedere *scutirea de impozit a veniturilor inventatorilor obținute din valorificarea brevetelor lor de invenție* – care alături de creatorii de soft – reprezintă *“locomotiva progresului economic”* al țării și care trăiesc de cele mai multe ori dintr-un salariu la limita supraviețuirii sau chiar sunt pensionari ori studenți. Statistica Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci demonstrează că din 1128 de cereri de brevete primite de la cetățenii români în 2001, numai 114 provin de la persoane angajate în cercetare-învățământ și 189 de

la persoane angajate la agenți economici, în timp ce 825 provin de la persoane fizice. Deci peste **70% dintre invențiile românești aparțin persoanelor fizice**, în condițiile în care - în cadrul bugetului consolidat din acest an – aportul persoanelor fizice (sub forma impozitelor directe și a contribuției la fondurile speciale) se ridică la **62,33% din totalul veniturilor fiscale ale statului și 18,3% din PIB**. Așadar cei asupra cărora apasă cel mai tare presiunea fiscală sunt persoanele fizice, inclusiv inventatorii, în timp ce marile companii străine – după cum afirma chiar premierul Adrian Năstase, la mijlocul lunii iunie, într-o ședință de Guvern – nu-și plătesc obligațiile fiscale sau le eludează cu rea-voință declarând lipsa profitului sau chiar pierderi, dar repatriind dividende uriașe pentru acționarii lor, cum este cazul firmei **Mobifon** care a realizat venituri în România de 11 milioane de dolari, fără a-și plăti taxele către stat de mai mulți ani!

În timp ce atenția acordată propriilor inventatori de state precum Danemarca și Finlanda constă în sprijinirea lor prin alocarea de fonduri de la buget, în România aceștia nu numai că nu sunt sprijiniți decât prin unele reduceri la plata taxelor de înscriere a cererii de brevet la O.S.I.M., ci sunt impozitați cu 15 % - prin Ordonanța Guvernului nr.7/2001 privind impozitul pe venit. Prin comparație, bugetul *Fundației pentru invenții din Finlanda* este de aproximativ 5 milioane de dolari, din care **85% este alocat de Ministerul Industriei!** Această fundație susținută de statul finlandez are peste 16.000 de cereri de asistență pe an, din care 2800 se brevetează și 300 se aplică. Deci un număr dublu de brevete de invenție înregistrate anual în Finlanda, ca urmare a unei politici coerente de susținere din partea statului, iar rezultatele aplicării acestora se reflectă inclusiv în nivelul salariului mediu și al PIB-ului din țările nordice. În schimb, în România, nu există nici o agenție de stat sau privată care să-i ajute pe inventatori la valorificarea creațiilor lor. Aceasta impietează atât asupra dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cât și asupra competitivității produselor românești pe piața internă și internațională. Trebuie amintit aici că din 100 de cereri de brevet de invenție pe plan internațional, 20 ajung să se aplice, restul intrând în arhivă. În prezent circa 80% dintre invențiile importante din lume au fost achiziționate de companii transnaționale și utilizate sau tranzacționate pe piața mondială.

Prezenta propunere legislativă restabilește, potrivit principiului egalității de tratament, un echilibru firesc între creatorii de soft - care sunt scutiți de impozitarea salariului, în condițiile prevăzute de **Ordinul nr.132/76/352 al ministrului Muncii și solidarității sociale, al ministrului Comunicațiilor și tehnologiei informației și al ministrului Finanțelor publice**, (publicat în Monitorul Oficial din 21 martie 2002) – și inventatori.

Totodată, prin încurajarea inventatorilor, această inițiativă legislativă vine să completeze - acționând la sursă - politica de stimulare a creativității la nivelul agenților economici de către **Ministerul pentru Întreprinderi Mici, Mijlocii și Cooperatie** - care urmează să înființeze așa-numita **“Agenție pentru valorificarea**

și comercializarea proprietății intelectuale”, în cadrul programului guvernamental de dezvoltare a I.M.M.urilor.

De asemenea, prin mărirea semnificativă a cuantumurilor amenzilor contravenționale pentru încălcarea legii sau divulgarea datelor din cererile de brevet de invenție de către personalul O.S.I.M. se realizează atât o actualizare absolut necesară a nivelurilor acestora, după 11 ani de la apariția legii, cât și o descurajare fermă a contrafacerilor obiectelor brevetelor de invenție. Se corelează astfel prevederile legii modificate cu dispozițiile **Legii nr.180/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor**.

Având în vedere cele de mai sus, supun dezbaterii și aprobării Parlamentului următoarea propunere legislativă:

INIȚIATOR,

Mihaela Muraru-Mândrea

Deputat P.U.R. de Arad